

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Data posiedzenia: 31 marca 2009 r.

Nr posiedzenia: 63

Posiedzeniu przewodniczył: senator Jerzy Chróścikowski – przewodniczący komisji.

- Porządek posiedzenia:**
1. Informacja Ministerstwa Gospodarki na temat realizacji wdrażania wieloletniego programu promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008–2014.
 2. Informacja Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat rynku biopaliw ze szczególnym uwzględnieniem działań podejmowanych przez ministerstwo.

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Małgorzata Adamczak, Lucjan Cichosz, Jerzy Chróścikowski, Sławomir Kowalski, Zdzisław Pupa, Eryk Smulewicz, Kazimierz Jaworski, Piotr Głowski, Henryk Górski, Ireneusz Niewiarowski, Grzegorz Wojciechowski,
- zaproszeni goście:
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
 - podsekretarz stanu Artur Ławniczak,
 - zastępca dyrektora Departamentu Rynków Rolnych Kazimierz Żmuda,
 - Ministerstwo Gospodarki:
 - podsekretarz stanu Joanna Strzelec-Łobodzińska,
 - zastępca dyrektora Departamentu Energetyki Marek Kucharski,
 - Ministerstwo Finansów:
 - dyrektor Departamentu Podatku Akcyzowego i Ekologicznego, Wojciech Branicki,
 - Krajowa Izba Biopaliw:
 - wiceprezes Henryk Zamojski,
 - Krajowa Rada Gorzelnictwa i Biopaliw:
 - prezes Leszek Jarosz,
 - Związek Gorzelnicy Polskich:
 - wiceprezes Roman Maliszewski,
 - wiceprezes Łukasz Karmowski.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 i 2 Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Artur Ławniczak przedstawił informację przygotowaną przez resort. W 2008 r. odnotowano dynamiczny wzrost udziału biokomponentów na rynku paliw ciekłych i biopaliw ciekłych. Z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że NCW, określony w rozporządzeniu Rady Ministrów na rok 2008 jako osiągnięcie poziomu 3,45 %, jeśli chodzi o udział biokomponentów w ogólnej masie paliw ciekłych

wprowadzonych do obrotu (liczony według wartości opałowej), został zrealizowany. Istotnym czynnikiem wpływającym na wykorzystanie biokomponentów (estry, bioetanol) na rynku paliwowym jest obowiązek ich stosowania, pod rygorem wysokich kar, przez podmioty wprowadzające paliwa do obrotu. Resort na podstawie stałego monitorowania zdarzeń na rynku biokomponentów i biopaliw uznaje, że pomoc publiczna wspierająca budowę rynku biopaliw nie przekłada się na realizację zakładanych i pożądaných celów społecznych. Mając na uwadze cele określone przy jej wprowadzaniu, resort podejmował działania zmierzające do zrewidowania mechanizmów wsparcia publicznego stosowanych na rynku biokomponentów i biopaliw.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Joanna Strzelec-Łobodzińska przedstawiła informację dotyczącą założeń programu i jego realizacji. Wprowadzane w życie rozwiązania mają za zadanie poprawić opłacalność ekonomiczną całego procesu, począwszy od pozyskiwania surowców rolniczych, przez wytwarzanie biokomponentów, produkcję biopaliw ciekłych i paliw ciekłych z dodatkiem biokomponentów, a kończąc na użyciu tych paliw. Powinny również gwarantować stabilność warunków funkcjonowania dla wszystkich podmiotów związanych z rynkiem biokomponentów i biopaliw ciekłych, co jest niezbędne do tworzenia długookresowych planów gospodarczych oraz pozyskania przez przedsiębiorców finansowania dla nowych inwestycji. Co istotne, rozwiązanie w postaci dodatkowych instrumentów wsparcia dla produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych powinno być oparte na założeniu, że rozmiar udzielanego wsparcia będzie zgodny z przepisami Unii Europejskiej w zakresie opodatkowania produktów energetycznych oraz pomocy publicznej. Powinno też spowodować, że oferowana użytkownikowi pojazdu cena paliwa zawierającego biokomponenty będzie konkurencyjna w stosunku do ceny paliwa mineralnego.

W trakcie dyskusji przedstawiciel Krajowej Izby Biopaliw wskazywał, że w przedstawionym programie wsparcie inwestycji z krajowych środków publicznych oraz funduszy Unii Europejskiej jest realizowane tylko w ramach Programu Operacyjnego „Innowacyjna Gospodarka” i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. Pozostałe programy prezentowane przez resort gospodarki nie mają wyników.

Przedstawiciel Krajowej Rady Gorzelnictwa i Biopaliw wskazywał, że obecnie mówiąc o biopaliwach, myśli się najczęściej o biopaliwach pierwszej generacji, takich jak bioetanol z procesu fermentacji alkoholowej, biodiesel z estryfikacji oleju rzepakowego, sojowego i innych, których światowa produkcja zwiększa się stopniowo i dość dynamicznie; biopaliwa te wytwarzane są przeważnie z roślin jadalnych lub jadalnych przystosowanych (np. rzepakowy olej bezerukowy do produkcji biodiesla). Wskazywał, że druga generacja biopaliw transportowych wytwarzana jest z roślin niekonsumpcyjnych – energetycznych czy odpadów. Biopaliwa II generacji stanowią m.in.: FT-diesel, bio-DME (gazyfikacja: drewno, szybko rosnące uprawy, słoma, trawy), spirytus lignocelulozowy czy bio-SNG. Przedstawiciele Związku Gorzelników Polskich zwracali uwagę, że należy wspierać rozwój rynku biopaliw oraz przeciwdziałać działaniom monopolistycznym występującym na rynku paliw ciekłych w Polsce.

W trakcie dyskusji pytano również o dopłaty do roślin energetycznych, o możliwości wykorzystania potencjału istniejącego w wygaszanych cukrowniach oraz o legalność importu biopaliw. Zwrócono uwagę, że Ministerstwo Gospodarki powinno prowadzić kontrolę, której celem będzie wyeliminowanie z obrotu paliw nie spełniających wymagań jakościowych.

Odpowiadając na pytania, zastępca dyrektora Departamentu Energetyki w Ministerstwie Gospodarki Marek Kucharski powiedział, że wsparcie dla upraw roślin energetycznych stanowiących surowiec do produkcji biokomponentów jest zapewnione między innymi poprzez umożliwienie rolnikom uzyskania dopłat ze środków Unii Europejskiej w wysokości 45 euro za hektar oraz poprzez wprowadzenie dodatkowej krajowej płatności dla rolnika, któremu została przyznana płatność do upraw energetycznych do powierzchni upraw rzepaku. Płatność ta, w wysokości 176 zł za 1 ha powierzchni uprawy rzepaku, ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie. Zaznaczył również, że w resorcie gospodarki trwają prace mające na celu rozszerzenie katalogu możliwych do zastosowania biopaliw ciekłych, stanowiących ulepszoną formę pierwszej generacji, o paliwo oparte na uwodornionych tłuszczach roślinnych i zwierzęcych. Biopaliwo to charakteryzuje się wyższym od estrów metylowych poziomem redukcji emisji gazów cieplarnianych, a także identycznymi parametrami eksploatacyjnymi jak olej napędowy. Oznacza to możliwość powszechnego zastosowania biokomponentu jako dodatku do oleju napędowego lub jako samoistnego biopaliwa.

Zastępca dyrektora Departamentu Rynków Rolnych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Żmuda poinformował, że minister rolnictwa wystąpił do europejskiej komisarzy do spraw rolnictwa i rozwoju wsi oraz do ministrów rolnictwa krajów członkowskich z propozycją modyfikacji systemu wsparcia do upraw roślin energetycznych. W ostatecznym rozstrzygnięciu przyjęto

rozwiązanie, że część niewykorzystanych środków przeznaczanych na wspólną politykę rolną będzie możliwa do wykorzystania na wsparcie na obszarach wiejskich internetu szerokopasmowego i odnawialnych źródeł energii. Ponadto poinformował, że dobiega końca proces legislacyjny dotyczący projektu dyrektywy w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, która w części zastąpi obecnie obowiązującą Dyrektywę 2003/30/WE. Nowa dyrektywa zakłada między innymi uwzględnianie efektywności poszczególnych technologii produkcji biopaliw na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Jej przepisy przewidują osiągnięcie odpowiedniego poziomu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych dzięki wykorzystaniu biopaliw i innych biopłynów. Ograniczenie to w pierwszym okresie, tj. do roku 2017, winno wynosić minimum 35%, by po tym terminie osiągnąć poziom 50%. Dyrektywa przewiduje zwiększenie udziału biokomponentów w paliwach ciekłych ponad obecnie obowiązujący poziom. Oznacza to obowiązek dostosowania do przepisów UE prawa krajowego, w tym między innymi przepisów ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich.